

en els dos sentits. Adaptació, però, no equival a integració. Ara per ara les dues cases es mantenen ben delimitades: les dues identitats ètniques dels joves estudiats no s'han dissolt en una. Ni la població *catalana* ni la *castellana* no es muden a la casa del veí, passen a adoptar-ne la llengua per a la transmissió intergeneracional. Les parets mitgeres s'enderroquen solament en aquella població bilingüe familiar, filla de parelles lingüísticament mixtes, que s'ha socialitzat en les dues cases alhora des de la infantesa i se sent còmoda i s'identifica amb qualsevol de les dues llengües.

Un sector majoritari de joves de

l'antiga àrea metropolitana manté el castellà com a llengua habitual i empra el català com a llengua més o menys ocasional. El predomini del grup castellanoparlant en les relacions quotidianes és especialment gran, precisament, en aquesta generació juvenil (els catalanoparlants amb prou feines superen una quarta part de la franja de 18 a 25 anys), i fa molt difícil que es creïn suficients situacions socials d'intersecció entre la població catalanoparlant i la castellanoparlant. La manca d'aquesta intersecció social fa més difícil que els joves castellanoparlants adoptin la llengua catalana com a llengua d'ús habitual.

Joan TUDELA

Lluís MARQUET i FERIGLE, *El llenguatge científic i tècnic*, Barcelona, Associació/Collegi d'Enginyers Industrials de Catalunya, 1993, 290 pàg., ISBN 84-88167-05-9.

Lluís Marquet és un expert en l'estudi del llenguatge tècnic i científic. Ho demostra a bastament la seva dilatada trajectòria com a professor i autor d'articles i de llibres sobre aquesta matèria. Són molts els lingüistes i els tècnics i científics que han seguit els seus cursos i, sobretot, que han llegit els seus llibres o les seves col·laboracions en publicacions periòdiques.

Precisament una obra com la que ara ressenyem es trobava a faltar dins de la bibliografia de Lluís Mar-

quet, un llibre que oferís una síntesi (potser excessivament cenyida, però, en aquesta obra als aspectes lèxics i terminològics) dels coneixements actuals sobre el llenguatge tècnic i científic, amb un caràcter divulgatiu i adreçada a tècnics i científics, més que no pas a lingüistes.

El llibre s'inicia amb una presentació d'Enric Ras i una introducció en què l'autor descriu l'origen dels textos que el llibre recull, procedents, en part, de diversos cursos i

conferències i que, en part, són aportacions que constitueixen el fruit de la recopilació de notes i apunts que no havien estat difosos prèviament.

L'autor dedica el primer capítol del llibre al lèxic i hi descriu de forma clara i amb força exemples la distinció entre mots populars i mots cultes, i els diferents procediments que la morfologia lèxica inclou per a la formació de termes (derivació i composició).

Al segon capítol Lluís Marquet ens introdueix en la terminologia. En fa una exposició històrica, ens forneix els elements teòrics bàsics de la terminologia (definició de terminologia, el concepte, el terme, la definició), presenta breument i caracteritza els llenguatges d'especialitat, examina els aspectes lingüístics fonamentals de la terminologia, tracta de la universalitat de la terminologia, ens descriu els procediments d'adopció de les decisions terminològiques, ens ofereix un resum dels principals aspectes del treball terminològic i de la normalització terminològica, i ens presenta breument la tasca que duen a terme els principals organismes internacionals que actuen en el camp de la terminologia.

Lluís Marquet dedica el tercer capítol del llibre a la descripció i l'anàlisi dels diferents aspectes de la neologia: tipus de neologismes (de forma, de significat, manlleus), hi re-

passa també els diversos procediments de formació de termes (denominació simple, derivació, confixació, composició, lexicalització, manlleu, abreviació, ús figurat) i tracta amb detall del calcs i els criteris d'acceptació de neologismes.

El quart capítol del llibre es refereix a les obres lexicogràfiques. En una primera part del capítol Lluís Marquet presenta diferents criteris de classificació de les obres lexicogràfiques (format i extensió, obra de caràcter lingüístic/enciclopèdic, sistema lingüístic, nombre de llengües, selecció del lèxic —general/parcial, exhaustiu/selectiu, cronològic, normatiu/descriptiu—, i ordenació dels materials). A continuació Lluís Marquet examina amb detall la qüestió de l'ordenació alfabètica en les obres terminològiques, un aspecte sobre el qual hi ha pocs materials de consulta. Lluís Marquet tanca aquest capítol amb unes indicacions sobre les característiques més destacables de quatre tipus diferents d'obres lexicogràfiques: els diccionaris de llengua, les enciclopèdies, els diccionaris especialitzats i els thesaurus.

Al cinquè capítol del llibre Lluís Marquet presenta els criteris generals de la traducció científica i tècnica, i els problemes més importants que planteja (dificultats terminològiques; sigles i abreviatures; etc.).

Finalment al capítol sisè Lluís Marquet descriu la situació del ca-

talà com a vehicle d'expressió de la ciència i de la tècnica. En fa una descripció històrica, en valora, des d'un profund coneixement i d'una manera acurada, la situació actual (els problemes terminològics, incloent-hi el que l'autor anomena *la regla de tres terminològica*, etc.) i inclou unes interessants consideracions finals.

Lluís Marquet incorpora a l'acabament del llibre una bibliografia general sobre lexicologia, lexicografia i terminologia.

La publicació del llibre *El llenguatge científic i tècnic* constitueix un

encert i una valuosa aportació de l'Associació/Col·legi d'Enginyers Industrials de Catalunya i de Lluís Marquet, que afegeix a la seva ja singularment important bibliografia en aquest camp una obra que esdevindrà un llibre de referència per a aquelles persones que es vulguin endinsar en el coneixement del llenguatge tècnic i científic. Certament, aquest llibre de Lluís Marquet reflecteix el seu domini de la matèria, fruit de nombrosos treballs especialitzats, i l'esforç reeixit de síntesi que hi ha dut a terme.

Carles DUARTE

Sebastià SERRANO, *Comunicació, societat i llenguatge*, Barcelona, Empúries, 1993, 286 pàg., ISBN 84-7596-374-9.

Aquest llibre se subtitula *El desenvolupament de la lingüística*. Es podia haver subtitulat, perfectament, *Història del pensament lingüístic*. O bé: *El llenguatge, un àmbit interdisciplinari*. O també: *Vint-i-cinc segles de reflexions lingüístiques*. Dit això, i coneixent la personalitat de l'autor, Sebastià Serrano, catedràtic de lingüística general a la Universitat de Barcelona, que ha publicat nombrosos llibres, entre els quals, l'assaig *Signes, llengua i cultura* (1980) i la novel·la *Elogi de la passió pura* (1991), és fàcil fer-se una idea de la mena d'obra que és *Comunicació, societat i llenguatge*.

Però precisem més. La primera frase del llibre és aquesta: «Probablement, el tret més característic de la vida humana és l'omnipresència del llenguatge». I l'última és aquesta: «El domini del llenguatge ordinari, com a forma social de vida, demana el coneixement implícit d'uns pressupostos universals de comunicació, que són trivials però necessaris: el principi de confiança en el qui parla, el de rellevància del que es diu i el de cooperació entre els interlocutors.» Entre aquests dos extrems, l'univers lingüístic i una conversa quotidiana, l'autor ens guia en un dens viatge, al llarg del qual demos-